

Wandelroute/fietstocht langs Oegstgeester monumenten

Vertrek van de *Irislaan/hoek Lange Voort*. Vanaf vertrekpunt richting *Pres. Kennedylaan*. Bij stoplicht linksaf de *Pres. Kennedylaan* op. Rechtsaf de *Dorpsstraat* in. Aan de rechterzijde *Dorpsstraat* 76 (1) en 84-86 (2). *Dorpsstraat* helemaal uitfietsen/-wandelen. Indien u de brug over gaat ziet u aan de rechterkant de Groene Kerk (3).

Terug de *Dorpsstraat* in. Aan de rechterkant de huisnrs. 79 (4), 73 t/m 77 (5), 71 (6), 67 (7), 65 (8), 63 (9) en 53 (10). Verder doorgaand richting *Rhijngeesterstraatweg*, zie aan overzijde *Dorpsstraat* 68 (11). *Rhijngeesterstraatweg* blijven volgen. U passeert aan de linkerkant nr. 40 'Huize Duinzicht' (12). Voorbij R.K. Willibrordschool direct rechtsaf de zogenaamde *Wilbertserve* op. Hier school (13), oude pastorie (14), voormalig patronaatsgebouw (nu partycentrum) (15) en R.K. Kerk (16). *Wilbertserve* weer verlaten. *Rhijngeesterstraatweg* oversteken naar *Oranjelaan*. Aan de rechterkant 'Rosegaerde', nr. 4 (17). Rechtsaf de *Koninginnelaan* in. Doorrijden/-wandelen naar de hoek met de *Julianalaan*, *Koninginnelaan* 10 (18). Volgende straat, *Prins Hendriklaan*, rechtsaf. Aan de linkerkant *Prins Hendriklaan* 2 (19). Aan de rechterkant 'Het Drieluik', *Geversstraat* 37 (20).

Oversteken naar het *Wilhelminapark* (21). Aan het pleintje ligt *Wilhelminapark* 17 (22). Rechts aanhouden. Bij kruising ziet u aan de overzijde de voormalige Jelgersmakliniek (thans raadhuis) (23). (Een uitstapje naar kasteel Endegeest (24) is mogelijk). Dan linksaf de *Rhijngeesterstraatweg* op. U passeert drie woonhuizen, nrs 15, 17 en 19 (25), en een dubbel woonhuis nr. 21 en 23 (26) en nr. 25 (27). Dan rechtsaf de *Deutzstraat* in. Rechtsaf de *Geversstraat* in. Aan de overzijde nr. 49, *Huize De Olmen* (28) en de woonhuizen nrs. 65 en 69 (29). Voorbij *De Beukenhof* de weg oversteken en *terrein voormalig Zendingshuis* (30) opgaan. Links en rechts naast het toegangshek: *Leidsestraatweg* 11 en 13 (31).

Tuin doorsteken naar *De Kempenaerstraat*. Links *De Kempenaerstraat* 38 en 40 (32), rechts nr. 42 (33). Rechtsaf *De Kempenaerstraat* 74 t/m 96 (34). Omkeren richting *Terweeweg*. Rechtsaf *Terweeweg* in. Linksaf *Prins Hendriklaan* 19 (35). Rechtsaf *Koninginnelaan*. Rechtsaf *Julianalaan*. Op de hoek *Julianalaan* 25 (36). Linksaf *Terweeweg* nrs. 27 t/m 35 (37). Verderop aan de rechterkant de *Gevers-Deutz-Terweeschool* (38), met daar tegenover *Terweeweg* 37 (39). Verderop aan de linkerzijde 'Semplice' nr. 45 (40) en voormalige boerderij *Ora et Labora* op nr. 53 (41).

Voorbij de voormalige boerderij 'Actaea', *Terweeweg* 152 (42), rechtsaf de *Hofdijck* op. Aan de rechterkant *Hofdijck* 40 (43) en nr. 50 (44). Aan uw linkerhand ziet u de zogenaamde 'dreef', naar een ontwerp van Mien Ruys. Aan het einde van deze dreef staat *Hofbrouckerlaan* 56 (45). Rechtsaf *Hofbrouckerlaan* in, linksaf *Hofdijck* op, rechtsaf *Willinklaan* in. Rechts op de hoek met de *Marelaan* ziet u *Willinklaan* 1 (46). Rechtsaf *Marelaan* op, vervolgens rechtsaf *Hofbrouckerlaan*. Voorbij de sportvelden rechtsaf *Lange Voort* op, linksaf *Van Brouchovenlaan*. Aan uw rechterhand *Van Brouchovenlaan* 4 (47). Linksaf *Mathenesselaan*. Rechtsaf *Hofbrouckerlaan*. Rechtsaf *Pres. Kennedylaan*. Aan de overzijde geschakelde woningen, nr. 157 t/m 173 (48). Omkeren, *Pres. Kennedylaan* volgen. Linksaf *Irislaan* in. Bij *Floralaan* linksaf. Naast de Openbare Bibliotheek ligt de *Oudenhofmolen* (49). Dit is het eindpunt.

Bijlage bij de wandelroute/fietstocht door Oegstgeest

Beknorte informatie over de panden/objecten langs de route

1. **Dorpsstraat 76**, woonhuis. De bijbehorende bollenschuur (uit 1680) is helaas gesloopt.
2. **Dorpsstraat 84/86**, beneden- en bovenwoning. Omstreeks 1900 gebouwd.

Indien u nu de brug overgaat (zie kaartje) komt u bij:

3. **C. Groene- of Willibrordkerk, Haarlemmerstraatweg 6** (rijksmonument). De Willibrordkerk (N.H.) is een van de vroegste kerken in het Graafschap Holland, volgens de overlevering gesticht door Willibrord (ca. 700) en vervolgens door de Noormannen verwoest. Na diverse verbouwingen is de kerk in de 15de eeuw uitgegroeid tot een laat-gotische, bakstenen parochiekerk met oudere tufstenen toren. De toren is in 1824 omgevallen. In 1662, 1825, 1916 en 1954-1956 hebben diverse restauraties en wijzigingen aan de kerk plaatsgevonden. In 1977 is er een orgel geplaatst, waarin het 17de eeuwse pijpwerk van het transeptorgel van de Oude Kerk te Amsterdam is opgenomen.
4. **Dorpsstraat 79**, (gemeentelijk monument). Woonhuis met bedrijf, gebouwd in de 19de eeuw.
5. **Dorpsstraat 73 t/m 77**, drie woonhuizen. De grote raampartijen zijn niet meer oorspronkelijk, maar nog wel gelijkvormig.
6. **Dorpsstraat 71**, (rijksmonument). Woonhuis, eind 17de eeuw.
7. **Dorpsstraat 67**, 'Middengeest' (rijksmonument). Statig 17de eeuws pand met erf en boombestand.
8. **Dorpsstraat 65**, (rijksmonument). Laat 17de eeuws huis met erf.
9. **Dorpsstraat 63**, woonhuis gebouwd rond 1910.
10. **Dorpsstraat 51**, gebouwd in 1805 tijdens de aanleg van de zogenaamde Postritweg tussen 's-Gravenhage en Haarlem voor de tolgaarder. Voor het huis bevond zich een tolboom die in 1899 verdween, nadat de tol werd opgeheven.
11. **Dorpsstraat 68**, (gemeentelijk monument). Woonhuis van omstreeks 1860, met erf en boombestand.
12. **Rhijngeesterstraatweg 40**, 'Huize Duinzicht', oorspronkelijke bouw dateert van 1915. Gesticht als klooster, heeft zich ontwikkeld tot centrum voor missie- en ontwikkelingswerk. Sinds kort echter verlaten en verkocht als kantoorgebouw. Het pand heeft een koepelzaal, met enkele oorspronkelijke objecten. Rechts van Huize Duinzicht staat het 'Klein Curium'.
13. **Rhijngeesterstraatweg 49**, St. Willibrordschool. Maakt deel uit van de uit 1687 daterende St. Wilbertserve. Architect schoolgebouw Jos Th. Cuypers, bouwjaar 1893. In 1935 verbouwd en uitgebreid naar ontwerp van J. en L. van der Laan. In 1965 met nieuwe vleugel uitgebreid naar ontwerp van A.H.J. Paardekoper. In 1980 gerenoveerd door A.H.J. Paardekoper.
14. **Rhijngeesterstraatweg 45**, (rijksmonument). Ontwerp van Jan de Groot, meester timmerman, bouwjaar 1779. Voormalige pastorie, statig pand in klassieke stijl.
15. **Rhijngeesterstraatweg 39, 41 en 43**. Architect J.A. van der Laan, bouwjaar 1922. Voormalig Patronaatsgebouw met twee woonhuizen. Vertoont verwantschap met de Amsterdamse School.
16. **Rhijngeesterstraatweg 35**, St. Willibrorduskerk, architect Jan Stuyt, bouwjaar 1900. Driebeukige kerk met transept en ruim priesterkoor in neo-romaanse stijl. De toren betekent voor Oegstgeest de belangrijkste dominant in het dorpsbeeld.

17. **Oranjelaan 4**, 'Rosegaerde', architect W. Kuitens, bouwjaar 1931. Statig woonhuis met goede hoofdvorm en detaillering.
18. **Koninginnelaan 10**, architect waarschijnlijk J.A. Kneteman, bouwjaar 1920. Beeldbepalend op de hoek van de Koninginnelaan en de Julianalaan.
19. **Prins Hendriklaan 2**, architect H.J. Jesse, bouwjaar 1913. Oorspronkelijke villa 'Maria Elisabeth', lang in gebruik geweest als dagcentrum 'De Schakel', thans woonhuis/kantoor notaris. Vormt met 'Het Drieluik' markante hoeken bij de ingang van de Prins Hendriklaan.
20. **Geversstraat 37**, architect H.J. Jesse, bouwjaar 1899. Oorspronkelijke villa, nu gebouw K & O, 'Het Drieluik'. Markant pand op de hoek van de Geversstraat en de Prins Hendriklaan.
21. **Wilhelminapark 9 en 11/13** (voorgedragen als rijksmonument), woonhuizen, gebouwd in 1910. Het Wilhelminapark en omgeving zijn aangewezen als Beschermd Dorpsgezicht.
22. **Wilhelminapark 17**, voormalig raadhuis, architect H.J. Jesse, bouwjaar 1899-1900. Uitgebreid in 1951 naar een ontwerp van J. Hoekstra. Verbouwd en uitgebreid in 1979 naar ontwerp van W. Snieder en H. Duyvendak.
23. **Rhijngeesterstraatweg 13**, voormalige Jelgersmakliniek (rijksmonument), architect G.J. Driessen, bouwjaar 1901. Oorspronkelijk psychiatrisch ziekenhuis, in typische 'Kurort' stijl gebouwd. Het gebouw is in 1998 zorgvuldig gerestaureerd en verbouwd en is thans in gebruik als raadhuis. Rechts van de oprijlaan staat een nog te restaureren paviljoentje van de voormalige kliniek. **Als u iets van de route afwijkt (zie kaartje) komt u bij:**
24. **Kasteel Endegeest, Endegeesterstraatweg 5** (rijksmonument). Het kasteel Endegeest is een oorspronkelijke 17de eeuwse kasteel met voorplein, poortgebouw en hoekpaviljoens. Het hoofdgebouw wordt geflankeerd door twee achtzijdige hoektorens met koepels. Aan de westzijde van het kasteel bevindt zich nog een ijskelder uit 1842. De 17de eeuwse filosoof Descartes heeft een tijdje in het kasteel gewoond en hier zijn boek 'De overpeinzingen' geschreven. Enige tijd na Descartes kwamen Jacob van Berchem en Elisabeth van Schouwen op het kasteel. De huidige vorm van het kasteel is grotendeels door hen tot stand gebracht. Zij hebben o.a. de zijvleugels en het poortgebouw gebouwd. Het poortgebouw bevat het alliantiewapen van Van Berchem en Van Schouwen. In de 19de eeuw heeft de familie Gevers haar intrek in het kasteel genomen. In 1896 is het kasteel van particuliere handen overgegaan naar de Gemeente Leiden, die er een instituut voor krankzinnigen stichtte. Het kasteel is in het begin van de negentiger jaren gerestaureerd. De kosten van de restauratie zijn grotendeels gedekt met inkomsten uit villabouw aan de overzijde van de Rhijngeesterstraatweg. Het kasteel is het administratief centrum van het ziekenhuis Endegeest.
25. **Rhijngeesterstraatweg 15, 17 en 19**, architect L. de Vijver, bouwjaar 1906. Drie woonhuizen.
26. **Rhijngeesterstraatweg 21 en 23**, ontwerp van A.F. de Rooy, bouwjaar 1905. Dubbel woonhuis, goed passend in straatbeeld.
27. **Rhijngeesterstraatweg 25**, (gemeentelijk monument) architect J.J. Remmerszwaal, bouwjaar 1905. Karakteristiek voor die periode.
28. **Geversstraat 49**, huize 'De Olmen' (gemeentelijk monument), bouwjaar 1820, oorspronkelijk gebouwd als woonhuis, thans woonhuis/winkel.
29. **Geversstraat 65 en 69**. Deze 19de eeuwse woonhuizen hebben ondanks een verbouwing van de voorgevel t.b.v. de trambaan in de Geversstraat over het algemeen nog een redelijke karakteristiek behouden. De panden zijn gebouwd in de oorspronkelijke scheve verkaveling, evenwijdig aan de De Kempnaerstraat. De nummers 75, 79 en 81 zijn gesloopt voor nieuwbouw op de zgn. 'Brinkmanlocatie' (1992/1993).
30. **Leidsestraatweg 10**, het voormalig Zendingshuis met het bijbehorende park. De huidige appartementengebouwen zijn van 2002. Het voorste appartementengebouw heeft de oorspronkelijke voorgevel uit 1907 naar een ontwerp van J. Stuivinga.
31. **Leidsestraatweg 11 en 13**, architect J. Stuivinga, bouwjaar 1910. Karakteristieke villa, voorheen behorende bij Het Zendingshuis.

32. **De Kempenaerstraat 38 en 40**, architect J. Stuivinga, bouwjaar 1915. Tuin- en timmermanswoning, voorheen behorend bij het Zendingshuis.
33. **De Kempenaerstraat 42**, architecten Reyneveld en H. Wilms, bouwjaar 1921.
34. **De Kempenaerstraat 74 t/m 96**, architect A. Th. Kraan, bouwjaar 1921. Twaalf woningen in drie bouwblokken. De boeiende hoofdvormen van de drie bouwmassa's bepalen ruim 80 meter van het straatbeeld.
35. **Prins Hendriklaan 19**, architect H. Wilms, bouwjaar 1922. Karakteristieke, met riet gedekte, villa. Vertoont veel overeenkomst met Julianalaan 25 en Terweeweg 45.
36. **Julianalaan 25**, architect H. Wilms, bouwjaar 1920. De architect heeft dit huis voor zichzelf ontworpen.
37. **Terweeweg 27 t/m 35**, architecten H.W.G. de Heer en P.J.A. Verwey, bouwjaar 1921. Vijf woonhuizen.
38. **Terweeweg 106**, architect A. Th. Kraan, bouwjaar 1928. Openbare basisschool Gevers-Deutz-Terwee. Bij renovatie is de horizontale roede-verdeling verwijderd. De gymzaal aan de achterzijde (Juffermansstraat) is gesloopt. In dezelfde stijl zijn daarvoor in de plaats drie lokalen gebouwd. Recent zijn dakkapellen op de kenmerkende grote dakvlakken aangebracht. Dit ten behoeve van lokalen op de eerste verdieping.
39. **Terweeweg 37**, architecten Reyneveld en H. Wilms, bouwjaar 1921.
40. **Terweeweg 45**, 'Semplice', architecten Reyneveld en H. Wilms, bouwjaar 1920. Veel overeenkomst met Julianalaan 25 en Prins Hendriklaan 19.
41. **Terweeweg 53**, 'Ora et Labora' (rijksmonument). Voormalige boerderij uit de 17de eeuw, waarvan alleen het gepleisterde voorhuis met kelder en opkamer is overgebleven. Van 1772 tot 1777 in gebruik als noodkerk voor de katholieke parochie gedurende de bouw van een nieuwe kerk.
42. **Terweeweg 152**, 'Actaea' (gemeentelijk monument). Voormalige boerderij uit de 19de eeuw, die door ontwikkeling van de bloembollencultuur een andere bestemming kreeg. De naam 'Actaea', een narcissensoort, duidt hierop. Omstreeks 1970 is de bollenschuur gesloopt, ten behoeve van woningbouw aan de Hofdijck. Het washok is nog gaaf, zij het zonder relatie met de sloot die langs de Hofdijck liep.
43. **Hofdijck 40**, architect G. Th. Rietveld, het 'Rietveldhuis' van Oegstgeest, bouwjaar 1961.
44. **Hofdijck 50**, architect P.K.A. Pennink, bouwjaar 1966. Markante gesloten noordgevel, voorzien van sterke plastische elementen. Staat in goede relatie met nr. 48 van architect A.C. Gathier.
45. **Hofbrouckerlaan 56**, architect G.J. van der Grinten, bouwjaar 1958. Beeldbepalende villa als eindpool van groene dreef.
46. **Willinklaan 1**, architect J.F. Berghoef, bouwjaar 1951. Een karakteristiek voorbeeld van de 'Delftse School'.
47. **Van Brouchovenlaan 4**, architect J.P. Kloos, bouwjaar 1968. Bungalow met twee naar binnen gerichte patio's en H-vormige plattegrond. Voorbeeld van de nieuwe stijlgroep.
48. **Pres. Kennedylaan 157 t/m 173**, architecten W. Snieder en H. Duyvendak, bouwjaar 1969. Markante geschakelde woningen met een beeldbepalende karakteristieke dakvorm, zowel naar de laan toe als naar de kanaalzijde. Helaas hebben enkele verbouwingen plaatsgevonden, die de karakteristieke dakvorm aantasten.
Als u iets van de route afwijkt (zie kaartje) komt u bij:
49. **Oudenhofmolen, Floralaan (wipmolen van de voormalige Oudenhofpolder)**, de watermolen is rond 1783 gebouwd. De molen stond toen ten noorden van het oude dorp in de voormalige polder Oudenhof. Hieraan heeft de molen zijn naam te danken. In 1988 is de molen gerestaureerd en weer maalvaardig gemaakt. Voorheen had de molen een ongestoorde windvang, maar ondervindt thans ernstige windhinder door de omliggende gebouwen en bomen. De Oudenhofpolder ontleent zijn naam aan de middeleeuwse waterburcht, die hier gestaan heeft.

